

staaet i nærmere Forhold til den afdøde, vil der over hans eller hendes — thi Kvinder maa have samme Adgang til at tale som Mænd — Tale komme til at hvile et ganske anderledes Præg af virkelig Føltthed og Overbevisning. Er der nogetsteds, hvor man maa være varsom med at sætte Forbud eller ikke give en Ret, er det ved Begravelser. Et Farvel er i og for sig et meget enkelt og fattigt Ord, naar man siger det til en Ven, der skal rejse, men som man dog gør sig Haab om at gense, men skal der siges Farvel for steds til et Menneske, som man har staaet nær, bliver dette lille Ord i vort Sprog saa uendelig fattigt. Jeg tror, at en Begravelse, der finder Sted, uden at der er Adgang til, at der kan blive sagt et frit Ord — det behøver ikke at være mange Ord — vil forme sig i mange Tilfælde saa fattig og uden noget egentligt Præg af Følelse. Jeg tror, at dette Forslag, der jo kun er et Brudstykke, et Tilløb til en Reform paa det foreliggende Omraade, maa forandres derhen, at der gives Lægfolk den samme Adgang til at tale ved Begravelser, som Præsterne hidtil have haft. I det hele taget gælder det om paa dette Omraade at skaffe lige Ret for alle uden Hensyn til, hvilken religiøs Anskuelse de bekende sig til. Jeg tror, at Befolkningen nok skal vide at holde Justits over sig selv, ligesom den hidtil har holdt Justits over Præsterne og endelig, som det synes, tvunget dem til at indse det rigtige i, at de ikke i Kraft af Loven paatvinge den enkelte afdøde deres Nærværelse og Tale ved Baaren.

Den højtærede Ministers Forslag er, naar man gennemlæser det og ser Anmærkningerne igennem, langtfra saa frisindet som et beslægtet Forslag, der blev forelagt her i Tinget i 1890—91 af det daværende Medlem for Middelfart (Henning Jensen). Hans Forslag gik ikke saa lidt videre og omfattede ogsaa andre Forhold ved den almindelige Begravelse. Det havde blandt andet den Bestemmelse, som jeg her har talt om at indføre som Ændring i det foreliggende Forslag. Den Gang blev der af alle dem, der havde Ordet, med Undtagelse af den daværende Kultusminister, Scavenius, udtalt Tilslutning til den Tanke, at man burde give de vedkommende, paarørende, Venner og Slægtninge, Adgang til at tale ved Baaren. Der lød ikke en eneste Røst derimod. Der er nu hengaaet 11 Aar, og det er nu en demokratisk Regering, der fremsætter Forslag vedrørende denne Sag. Jeg havde da ventet, at man gav den samme Ret, som den

daværende Forslagsstiller havde i sit Forslag. Jeg haaber, at det Udvalg, der bliver nedsat, vil komme til den samme Opfattelse, som den ærede Forslagsstiller fra Middelfart da havde.

Forslagets sidste Paragraf vedrører en Bestemmelse i Kirkeritualet af 25de Juli 1685. Den ærede Ordfører for Flerstallet ytrede, at det var rigtigt at ændre disse gamle Love, fordi man ellers risikerede, at de døde af Ælde. Det er ganske rigtigt, men Bestemmelsen er saa gammel, at der havde været god Grund for den til at lægge sig til at dø for længe siden. Det har den imidlertid ikke gjort, og jeg tvivler meget om, at den overhovedet vilde være død af Alder, hvis der ikke var rørt ved den fra en vis Side i Befolkningen, og det med en saadan Skarphed, at det ikke kunde undgaa at vække Opmærksomhed paa Steder, hvor man ikke har tillagt denne Bestemmelse nogen særlig Betydning. Jeg skal erindre om, at Sagen er rejst i Aarhus Byraad af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen), og der er senere fremkommet et Andragende fra Aarhus Haandværkerforening, Handels- og Kontoristforeningen, Handelsforeningen og de samvirkende Arbejderorganisationer, i hvilket de andrage om, at man ude i Provinsen kan faa Adgang til at begrave Folkekirkens Medlemmer paa almindelige Søndage. Præsterne have hidtil modsat sig det, og jeg forstaaer meget godt, at de kunne have adskilligt at indvende derimod, idet det maaske kan være vanskeligt at overkomme det Arbejdsstof, der er samlet sammen om Søndagen. Men der vil i de større Provinsbyer neppe rejse sig nogen Modstand mod, at der, hvis Præsterne ikke kunne overkomme dette Arbejdsstof med det Materiale, som de nu have, da ansættes 1 eller flere Præster til paa Stedet. Det vil nemlig ikke spille nogen Rolle i Sammenligning med det store økonomiske Tab, som det er for Befolkningen at maatte ofre en halv, undertiden en hel, Dag paa en Begravelse. Jeg er glad ved, at den højtærede Minister saa hurtig har imødekommet den Anmodning, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds for nogen Tid siden rettede her i Tinget. Der vil herved for den almindelige Befolkning i vore Købstæder, navnlig de store, og til Dels ogsaa for Landets Vedkommende, kunne spares en hel Del Arbejdstid.

Jeg kan ikke undlade i Forbindelse med dette Spørgsmaal at gøre opmærksom paa, at saaledes som Forholdene nu ere